

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Lidské pozůstatky a lidské ostatky a nakládání s nimi

Pojmy lidské pozůstatky a lidské ostatky nejsou totožné, a proto je nelze zaměňovat. Podle nového zákona o pohřbnictví (dále jen zákon), který vstoupí v účinnost 1.ledna 2002, se za lidské pozůstatky považuje mrtvé lidské tělo, jeho části nebo plod po potratu do pohřbení, pokud nejsou za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem použity pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům a zpopelněny ve spalovně zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu.

Pojmy lidské pozůstatky a lidské ostatky nejsou totožné, a proto je nelze zaměňovat. Podle nového zákona o pohřbnictví (dále jen zákon), který vstoupí v účinnost 1.ledna 2002, se za lidské pozůstatky považuje mrtvé lidské tělo, jeho části nebo plod po potratu do pohřbení, pokud nejsou za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem použity pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům a zpopelněny ve spalovně zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu. Lidskými ostatky se rozumí lidské pozůstatky po pohřbení. Významový rozdíl mezi těmito dvěma pojmy je tedy zřejmý.

Zákon v souladu s obecným požadavkem na pietu předepisuje, že jak s lidskými pozůstatky tak s lidskými ostatky musí být zacházeno důstojně a tak, aby nedošlo k ohrožení veřejného zdraví nebo veřejného pořádku. Vzhledem k těmto skutečnostem obsahuje zákon několik zákazů stanovených v souvislosti s nakládáním s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky. Je proto zakázáno upravovat, konzervovat nebo balzamovat lidské pozůstatky osoby, která v době úmrtí byla nakažena jednou z vymezených chorob (jde o mor, cholera, žlutou zimnici, pravé neštovice, skvrnivku a hemoragickou horečkou typu Lassa, Marburg a Ebola) nebo pozůstatky, které jsou ve stavu pokročilého rozkladu. Lidské pozůstatky osoby, která v době úmrtí trpěla jednou z výše uvedených nebezpečných nemocí, je možno uložit pouze do konečné rakve. Zakázáno je také ukládat a vystavovat konzervované nebo balzamované lidské pozůstatky před pohřbením v rozporu s podmínkami stanovenými osobou, která konzervaci nebo balzamací prováděla. Stejně tak zákon neumožňuje vystavovat lidské pozůstatky před pohřbením. Výjimkou z tohoto zakazu je možnost vystavení nekonzervovaného mrtvého lidského těla, které však může být vystaveno v otevřené rakvi do 1 týdne od úmrtí a také vystavení konzervovaného mrtvého lidského těla, které může být vystaveno v otevřené rakvi i po uplynutí 1 týdne od úmrtí.

Dále je zakázáno odstraňovat z lidských pozůstatků nesnímatelné náhrady a nakládát s lidskými pozůstatky, které jsou kontaminovány radionuklidy, v rozporu s pokyny Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Pohřbení lidských pozůstatků musí být provedeno v souladu se zákonem. Provést pohřbení jiným než zákonným způsobem je proto také zakázáno.

S lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky se nesmí zacházet způsobem, který se dotýká důstojnosti zemřelého nebo mravního citění pozůstalých a veřejnosti. Lidské pozůstatky se také nesmějí přepravovat v rozporu se zákonnými požadavky. Zákon pamatuje i na situaci, kdy k úmrtí dojde na námořním plavidle. I v tomto případě se musí zacházet s lidskými pozůstatky důstojně. Podrobnosti stanoví zvláštní zákon o námořní plavbě.

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)